

Т. О. Меліхова,

*к. е. н., доцент, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізька державна інженерна академія*

К. О. Журавель,

магістр ОА-17, Запорізька державна інженерна академія

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.2.56

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ТОВАРІВ ДЛЯ СВОЄЧАСНОГО ВИЯВЛЕННЯ ЗАГРОЗ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

T. Melikhova,

Head of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,

Cand. Sci. (Econ.), associate professor of Zaporizhzhia State Engineering Academy

K. Zhuravel,

master AA-17 of Zaporizhzhia State Engineering Academy

METHODOLOGICAL APPROACHES TO CONDUCTING INTERNAL AUDIT OF GOODS
FOR TIMELY DETECTION OF THREATS IN THE SYSTEM OF ENTERPRISE
ECONOMIC SAFETY MANAGEMENT

Авторами статті обґрунтовано мету та завдання проведення внутрішнього аудиту товарів, розроблено загальний план, програма та робочі документи внутрішнього аудиту товарів для підвищення економічної безпеки підприємства.

Метою внутрішнього аудиту товарів є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснення операцій з товарами, правильності відображення їх в обліку та своєчасності виявлення загроз економічної безпеки підприємства.

Завдання проведення внутрішнього аудиту товарів: 1) для прийняття ефективних управлінських рішень — проведення аналізу товарів; 2) для своєчасного виявлення загроз економічної безпеки підприємства: перевірка правильності визначення залишку товарів на початок та кінець періоду, перевірка правильності оформлення первинних документів, перевірка правильності класифікації товарів, перевірка правильності ведення обліку товарів.

У роботі розроблено методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів, які на відміну від існуючих включають: загальний план внутрішнього аудиту товарів, програму внутрішнього аудиту товарів та робочі документи до кожної процедури. Запропоновані документи дають можливість здійснити внутрішній аудит товарів більш детально, послідовно, структуровано та логічно для своєчасного виявлення загроз економічної безпеки підприємства. Прозорість і зрозумілість розроблених документів допоможуть керівництву здійснювати своєчасний контроль, аналіз та на їх підставі приймати ефективні управлінські рішення.

The basis for the uninterrupted trade process of a trading company is the correct accounting of goods. A thorough check of the correctness of accounting for the receipt, preservation and sale of goods, their documentary design and timely reflection in the financial statements helps to timely identify the threats to the economic security of the enterprise.

The purpose of the work is to develop methodological approaches to conducting internal audit of goods for timely detection of threats to the enterprise's economic security.

The purpose of internal audit of goods is to establish the legality, reliability and expediency of transactions with goods, the correctness of their reflection in the accounting and timeliness of identifying threats to the enterprise's economic security.

The tasks of internal audit of goods: 1) for the adoption of effective management decisions – the analysis of goods; 2) for timely detection of the threats to the enterprise's economic security: checking the correctness of the definition of the balance of goods at the beginning and end of the period, checking the correctness of the execution of primary documents, checking the correctness of the classification of goods, checking the correctness of accounting for goods.

The general plan of internal audit of goods is carried out in several stages: 1) Preliminary – familiarization with the process of documentation, accounting and analysis of goods; 2) Basic – inspection (control) of goods for timely detection of threats to economic security of the enterprise; 3) Final – providing recommendations for effective management decisions.

The methodical approaches to conducting internal audit of goods, which in contrast to existing ones, are developed in the work: general plan of internal audit of goods, program of internal audit of goods and working documents for each procedure. The proposed documents enable the internal audit of the goods to be more detailed, consistent, structured and logical for the timely detection of threats to the enterprise's economic security. Transparency and clarity of the developed documents will help the management to carry out timely control, analysis and, on their basis, to make effective management decisions.

*Ключові слова: внутрішній аудит, товари, план, програма, робочі документи, економічна безпека.
Key words: internal audit, goods, plan, program, working documents, economic security.*

ВСТУП

Основою для здійснення безперервного процесу торгівлі торгового підприємства є правильне ведення обліку товарів. Ретельна перевірка правильності ведення обліку надходження, збереження та реалізацію товарів, їх документальне оформлення та своєчасне відображення у фінансовій звітності допомагає вчасно виявити загрози економічної безпеці підприємства. Важливою умовою якісного внутрішнього аудиту є проведення аналізу товарів для прийняття подальших ефективних управлінських рішень.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями внутрішнього аудиту товарів займалися такі вітчизняні вчені: Бескоста Г.М., Бутинець Ф.Ф., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Подмешальська Ю.В., Салига С.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах проведення перевірки. Проте саме питання розробки плану, програми та робочих документів внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз економічної безпеки

підприємства недостатньо розкрито і потребує подальшого дослідження.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Постановка завдання є розробка методичних підходів до проведення внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз економічної безпеки підприємства.

Метою внутрішнього аудиту товарів є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснення операцій з товарами, правильності відображення їх в обліку та своєчасності виявлення загроз економічної безпеки підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Завдання проведення внутрішнього аудиту товарів: 1) для прийняття ефективних управлінських рішень — проведення аналізу товарів; 2) для своєчасного виявлення загроз економічної безпеки підприємства, а саме перевірка: правильності визначення залишку товарів на початок періоду, правильності оформлення первинних документів, правильності формування первинної та продажної вартості товарів, правильності класифікації товарів, правильності ведення обліку товарів, правильності визначення залишку товарів на кінець періоду.

Таблиця 1. Загальний план внутрішнього аудиту товарів

Етапи аудиту	Процедури аудиту	ПІБ аудитора	Термін перевірки
Попередній	Аналіз товарів		
	Ознайомлення з процесом документування та веденням обліку товарів		
Основний	Перевірка правильності визначення залишку товарів на початок періоду		
	Перевірка правильності оформлення первинних документів		
	Перевірка правильності формування первинної вартості товарів		
	Перевірка правильності формування продажної ціни товарів		
	Перевірка правильності класифікації товарів		
	Перевірка правильності ведення обліку товарів		
Заклучний	Надання рекомендацій за результатами внутрішнього аудиту		

Таблиця 2. Програма внутрішнього аудиту товарів

Процедури аудиту	Мета внутрішнього аудиту	Задачі внутрішнього аудиту	Докази аудиту	Код робочих документів	ПІБ перевіряючого	Термін проведення аудиту
Аналіз товарів	Проаналізувати динаміку, питому вагу товарів підприємства	Визначення динаміки та структури товарів підприємства	Баланс, дані аналітичного обліку товарів	ТОВ-1, ТОВ-2		
Перевірка правильності визначення залишку товарів на початок періоду	Впевнитись у відповідності залишку на початок товарів	Порівняти дані балансу з даними головної книги, дані головної книги з даними журналу	Баланс, Головна книга, журнал	ТОВ-3		
Перевірка правильності оформлення первинних документів	Впевнитись у правильності і повності оформлення первинних документів	Перевірка первинних документів з надходження товарів, перевірка первинних документів з реалізації товарів	Накладні, товарно-транспортні накладні	ТОВ-4, ТОВ-5,		
Перевірка правильності формування первинної вартості товарів	Впевнитись у правильності формування первинної вартості товарів	Перевірка правильності визначення первинної вартості товарів	Накладні, товарно-транспортні накладні	ТОВ-6.		
Перевірка правильності формування продажної ціни товарів	Впевнитись у правильності формування продажної ціни товарів	Перевірка правильності формування продажної ціни товарів	Накладні, товарно-транспортні накладні	ТОВ-7		
Перевірка правильності класифікації товарів	Впевнитись у правильності класифікації товарів	Перевірка правильності класифікації товарів згідно з планом рахунків	Наказ про облікову політику, Баланс, Головна книга, накладні	ТОВ-8		
Перевірка правильності ведення обліку товарів	Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків з товарів	Перевірка правильності кореспонденції рахунків обліку товарів	Журнал, накладні, головна книга, довідка бухгалтерії	ТОВ-9		

Таблиця 3. Робочий документ аудитора ТОВ-1 — Динаміка товар підприємства

Вид товарів	Попередній період, грн	Звітний період, грн	Відхилення	
			У сумі, грн	У відсотках, %

Таблиця 4. Робочий документ аудитора ТОВ-2 — Аналіз складу та структури товарів

Вид товарів	Попередній період, грн		Звітний період, грн		Відхилення	
	Сума, грн	%	Сума, грн	%	У сумі, грн	У відсотках, %
...						

Загальний план внутрішнього аудиту товарів (табл. 1) доцільно проводити в декілька етапів: 1) попередній — ознайомлення з процесом документування, веденням обліку та проведенням аналізу товарів; 2) основний — перевірка товарів для своєчасного виявлення загроз економічній безпеці підприємства; 3) заключний — надання рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень. План внутрішнього аудиту товарів є документом організаційно-методологічного характеру та складається з переліку робіт на основних етапах, термінів їх виконання із зазначенням відповідальних осіб за проведення перевірки.

Аналіз при внутрішньому аудиті є попереднім етапом. Однак, якщо будуть виявлені суттєві помилки в веденні обліку товарів, тоді будуть викривлені результати аналізу, тому при проведенні внутрішнього аудиту товарів доцільно і після проведення перевірки провести аналіз товарів, використовуючи правильні дані обліку.

Пропонуємо програму внутрішнього аудиту товарів (табл. 2), яка включає в себе: перелік процедур аудиту; мету та задачі проведення аудиту кожної процедури; докази аудиту, які складаються з первинних документів, облікових реєстрів та звітності підприємства за кожною процедурою; коди робочих документів, які представляють собою шаблони таблиць для внесення виявлених помилок під час внутрішнього аудиту; зазначення відповідальних осіб та термінів проведення аудиту за кожною процедурою.

Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань внутрішнього аудиту товарів пропонуємо робочі документи (табл. 3—11), які стануть обґрунтованими доказами якісного проведення внутрішнього аудиту товарів для прийняття ефективних управлінських рішень та своєчасного виявлення загроз економічній безпеці підприємства.

Таблиця 5. Робочій документ аудитора ТОВ-3 — Перевірка правильності визначення залишку товарів на початок періоду

Рахунок	Баланс	Головна книга	Журнал	Відхилення	
				Балансу від головної книги	Головної книги від журналу

Таблиця 6. Робочій документ аудитора ТОВ-4 — Перевірка первинних документів з надходження товарів

Наявність основних реквізитів у первинному документі								Примітки
Назва	№	Дата	Кількість	Ціна	Сума, грн	Підпис	Печатка	

Таблиця 7. Робочій документ аудитора ТОВ-5 — Перевірка правильності оформлення первинних документів з реалізації товарів

Первинний документ							Примітки
Назва	№	Дата	Кількість	Відпустив	Прийняв		

Таблиця 8. Робочій документ аудитора ТОВ-6 — Перевірка правильності формування первинної вартості товарів

Перелік витрат	За даними підприємства	За даними аудиту	Відхилення
До первинної вартості товарів включаються:			
- суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків;			
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням товарів, що не відшкодовуються підприємству;			
- суми ввізного мита (для імпортованих товарів);			
- транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ);			
- втрати і недостачі товарів у межах норм природного убутку, виявлені при оприбуткуванні придбаних товарів, які сталися при їх транспортуванні;			
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням товарів і доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях			
До первинної вартості товарів не включаються:			
- наднормативні втрати і недостачі товарів;			
- фінансові витрати (витрати на відсотки й інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями);			
- витрати на збут;			
- витрати на утримання відділів постачання та інших служб підприємства з аналогічними функціями;			
- курсові різниці, що виникають при здійсненні розрахунків з іноземними постачальниками за отримані товари;			
- витрати, пов'язані з придбанням інвалюти для оплати вартості товарів;			
- загальногосподарські й інші подібні витрати, які безпосередньо не пов'язані з придбанням і доставкою товарів та доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання в запланованих цілях			

Таблиця 9. Робочій документ аудитора ТОВ-7 — Перевірка правильності формування продажної ціни товарів

Вид товару	За даними підприємства	За даними аудиту			Відхилення
		первинна вартість товарів	торгова націнка	продажна ціна товарів	

Таблиця 10. Робочій документ аудитора ТОВ-8 — Перевірка правильності класифікації товарів згідно з планом рахунків

Субрахунок	За даними підприємства	За внутрішнього аудиту	Відхилення
281 «Товари на складі»			
282 «Товари в торгівлі»			
283 «Товари на комісії»			
284 «Тара під товарами»			
285 «Торгова націнка»			
286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»			
Разом			

Таблиця 11. Перевірка правильності кореспонденції рахунків з обліку товарів ТОВ-9

Зміст операції	За даними підприємства			За даними внутрішнього аудиту			Відхилення та запропоноване виправлення		
	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Аналіз товарів здійснюється шляхом визначення динаміки та питомій ваги товарів підприємства, що наведено у робочих документах ТОВ-1, ТОВ-2.

Перевірка правильності визначення залишку товарів на початок періоду відображено у робочому документі ТОВ-3.

Перевірка правильності оформлення первинних документів з товарів включають робочі документи ТОВ-4, ТОВ-5.

Перевірка правильності формування первісної вартості товарів включають робочі документи ТОВ-6.

Перевірка правильності формування продажної ціни товарів відображена у робочому документі ТОВ-7. Перевірка правильності класифікації товарів згідно з планом рахунків відображена у робочому документі ТОВ-8.

Перевірка правильності кореспонденції рахунків обліку товарів відображено у робочому документі ТОВ-9.

ВИСНОВКИ

У роботі розроблено методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів, які на відміну від існуючих включають: загальний план внутрішнього аудиту товарів, програму внутрішнього аудиту товарів та робочі документи до кожної процедури. Запропоновані документи дають можливість здійснити внутрішній аудит товарів більш детально, послідовно, структуровано та логічно для своєчасного виявлення загроз економічної безпеки підприємства. Прозорість і зрозумілість розроблених документів допоможуть керівництву здійснювати своєчасний внутрішній аудит, аналіз та на їх підставі приймати ефективні управлінські рішення.

Література:

1. Макаренко А.П. Аудит: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2016. — 184 с.

2. Макаренко А.П. Організація і методика аудит: навч.-метод. посібник. / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 190 с.

3. Макаренко А.П. Аудит операцій і розрахунків з оплати праці та обліку її витрат на підприємстві / А.П. Макаренко, І.В. Боюк // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. — Вип. 1 (13). — Бердянськ, 2011. — С. 112—119.

4. Макаренко А.П. Методика аудиту виробничих витрат / А.П. Макаренко, А.В. Кас'яненко // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. — 2012. — № 1. — С. 138—142.

5. Макаренко А.П. Удосконалення методичних підходів до проведення аудиту амортизації основних засобів / А.П. Макаренко, Л.С. Гречана // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Полтава: ПДАА. — 2012. — Вип. 2 (5). — Т. 3. — С. 175—185.

6. Макаренко А.П. Концептуальні основи аудиту нарахування та утримання єдиного соціального внеску / А.П. Макаренко, Т.А. Віговська // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Полтава: ПДАА. — 2013. — Вип. 1 (6). — Т. 3. — С. 205—214.

7. Макаренко А.П. Шляхи удосконалення організації обліку та аудиту товарно-матеріальних цінностей на підприємстві / А.П. Макаренко, І.О. Литвиненко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Вип. 2 (11). — Полтава: ПДАА. — 2015. — С. 33—39.

8. Макаренко А.П. Розробка програми аудиту виробничих запасів / А.П. Макаренко, Т.Г. Ярданова // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Вип. 2 (11). — Полтава: ПДАА. — 2015. — С. 40—48.

9. Макаренко А.П. Оцінка реформування єдиного соціального внеску в Україні / А.П. Макаренко, А.В. Нікулін // Економіка та держава. — 2017. — № 1. — С. 15—18.

10. Макаренко А.П. Розробка програми аудиту витрат на виробництво продукції з метою підвищення ефективності діяльності підприємства / А.П. Макаренко, Г.С. Хайло // Інвестиції: практика та досвід. — 2017. — № 1. — С. 68—75.

11. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства / Т.О. Меліхова // Журнал "Бізнес Інформ". — Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. — № 3. — С. 254—258.

12. Меліхова Т.О. Концептуальні основи обліку витрат підприємства / Т.О. Меліхова, Г.С. Хайло // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. "Україна-Польща: діалог культур в контексті євроінтеграції", 25—27 вересня 2014 р.: збір. матер. — Запоріжжя: ЗДІА. Том I, 2014. — С. 221—224.

13. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Н.С. Ніколаєнко // Економіка та держава. — 2017. — № 1. — С. 51—55.

14. Меліхова Т.О. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ / Т.О. Меліхова, Т.В. Манойло // Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія "Економіка". — Дніпропетровськ: 2014, Вип. 3. — № 10/1. Т. 22 — С. 158—164.

15. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних підходів до проведення аудиту нарахування та утримання єдиного соціального внеску з підвищення ефективності контролю / Т.О. Меліхова, Т. Віговська // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. — Луганськ: СЧУ ім. В. Даля, 2013. — № 5 (194). — Ч. 1. — С. 126—130.

16. Меліхова Т.О. Обґрунтування амортизаційної політики з метою підвищення прибутковості підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.В. Калюжна // Інноваційна економіка. — 2012. — № 1. — С. 232—237.

17. Меліхова Т.О. Програма аудиту оподаткування заробітної плати підприємства / Т.О. Меліхова, М. Єременко // Матеріали XIX Науково-технічної конференції студентів, аспірантів і викладачів в ЗДІА "Проблеми економічного розвитку у сучасних умовах" (м. Запоріжжя, 2014р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zgia.zp.ua>
18. Меліхова Т. О. Розробка програми аудиту касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства / Т. О. Меліхова, Т. В. Манойло // Регіональна бізнес-економіка та управління. — 2013. — № 2. — С. 97—106.
19. Меліхова Т.О. Удосконалення документально-го забезпечення аудиту розрахунків з підзвітними особами з метою якісного проведення перевірки / Т.О. Меліхова, К.О. Новосьолова // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. — 2012. — Вип. 36. — С. 108—116.
20. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту ефективності використання основних засобів на підприємстві / Т.О. Меліхова, О. Буркова // Економічний аналіз. — 2012. — Вип. 11. — Ч. 4. — С. 257—264.
21. Теорія і практика документування в обліку і аудиту: навч.-метод. посібник. — Ч. 2 / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Л.В. Таратута, Т.О. Меліхова, Л.А. Птіцина; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2011. — 127 с.
22. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних підходів проведення аудиту власного капіталу з метою забезпечення фінансової стабільності підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.М. Малініна // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — Запоріжжя: КПУ, 2012. — № 6. — С. 144—153.
23. Макаренко А.П. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту звіту про фінансові результати в системі управління економічною безпекою підприємства / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова // Матеріали тез доповідей Міжнар. наук.-прак. конф. "Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів", 11 листопада 2015 р. — Запоріжжя: КПУ, 2015. — С. 118—120.
24. Макаренко А.П. Теоретико-методичні основи та практичні підходи до вдосконалення аудиту лізингових операцій / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова // Економічний вісник Запорізької державної. — 2016. — № 6. — С. 164—171.
25. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту податку на прибуток для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, М.М. Бикова // Агросвіт. — 2017. — № 1—2. — С. 19—25.
26. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту податку на додану вартість для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, М.Ю. Бойко // Інвестиції: практика та досвід. — 2017. — № 1. — С. 34—39.
27. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту екологічного податку для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.С. Зуб // Ефективна економіка. — 2016. — № 12 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?n=12&y=2016>
28. Подмешальська Ю.В. Актуальні аспекти обліку загальнопромислових витрат / Ю.В. Подмешальська, А.М. Дунда // Схід. Аналітично-інформаційний журнал. — Донецьк, 2014. — №2 (128) березень — квітень. — С. 35—40.
29. Подмешальська Ю.В. Удосконалення аудиту управління запасами [Електронний ресурс] / Ю.В. Подмешальська // Ефективна економіка. — 2011. — № 11. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>
30. Салига С.Я. Аудит податків суб'єктів господарювання: монографія / С.Я. Салига, Т.О. Меліхова. — Запоріжжя: КПУ, 2011. — 224 с.
31. Макаренко А.П. Оподаткування в системі обліку: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, О.В. Гамова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 147 с.
32. Макаренко А. П. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник: [рек. вченою радою ЗДІА] / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 260 с.
33. Макаренко А.П. Звітність підприємства: навчально-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Ю.В. Подмешальська; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2016. — 194 с.
34. Меліхова Т.О. Податковий облік та звітність на підприємстві: навч.-метод. посібник / Т.О. Меліхова, О.В. Гамова, Ю.В. Подмешальська; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2013. — 224 с.
35. Меліхова Т.О. Теорія економічного аналізу: навч.-метод. посібник / Т.О. Меліхова, О.В. Гамова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2011. — 227 с.
36. Меліхова Т.О. Організація і методика економічного аналізу: навч.-метод. посібник / Т.О. Меліхова, О.В. Гамова, Ю.В. Подмешальська; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2013. — 238 с.
37. Подмешальська Ю.В. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник / Ю.В. Подмешальська, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 400 с.
38. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, В.В. Височина // Економіка та держава, 2018. — № 1. — С. 69—75.
39. Меліхова Т.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, І.О. Федоров // Агросвіт. — 2018. — № 2. — С. 63—70.
40. Меліхова Т.О. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.В. Троян // Інвестиції: практика та досвід. — 2017, № 20. — С. 33—37.
41. Макаренко А.П. Удосконалення аудиту короткострокової дебіторської заборгованості / А.П. Макаренко, Д.В. Ахмедова // Агросвіт. — 2018. — № 2. — С. 45—51.
42. Макаренко А.П. Аудит доходів від реалізації продукції як дієвий підвищення ефективності діяльності підприємства / А.П. Макаренко, М.В. Кутова // Інвестиції: практика та досвід: Науково-практичний журнал. — 2018 р. — № 2. — С. 18—23.
43. Макаренко А.П. Удосконалення виробничих витрат на промислових підприємствах / А.П. Макаренко, С.А. Рамазанова // Економіка та держава. Науково-практичний журнал. — 2018. — № 1. — С. 20—26.

44. Чакалова Н.С. Розробка робочих документів для проведення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості на промислових підприємствах / Н.С. Чакалова // *Агросвіт*, 2018. — № 22. — С. 81—90.

45. Подмешальська Ю.В. Оцінка якості обліку в аудиті / Ю.В. Подмешальська // *Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Економіка"*. — 2011. — Вип. 5 (4). — С. 265—270.

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audit [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Makarenko A.P. and Boyuk, I.V. (2011), "Audit of Operations and Payments for Payroll and Accounting for its Expenses at the Enterprise" *Visnyk Berdyanskoho universytetu menedzhmentu i biznesu*, vol. 1 (13), pp. 112—119.

4. Makarenko, A.P. and Kasyanenko, A.V. (2012), "Methods of audit of production costs"

Derzhava ta rehiony. Ser. Ekonomika ta pidpryyemnytstvo, vol. 1, pp. 138—142.

5. Makarenko, A.P. and Hrechana, L.S. (2012), "Improvement of methodical approaches to the audit of depreciation of fixed assets", *Naukovi pratsi Poltavskoyi derzhavnoyi ahrarnoyi akademiyi*, vol. 2 (5), pp. 175—185.

6. Makarenko, A.P. and Vihovska, T.A. (2013), "Conceptual basis of audit of accrual and maintenance of a single social contribution", *Naukovi pratsi Poltavskoyi derzhavnoyi ahrarnoyi akademiyi*, vol. 1 (6), pp. 205—214.

7. Makarenko, A.P. and Lytvynenko, I.O. (2015), "Ways of improvement of the organization of accounting and auditing of inventory in the enterprise", *Naukovi pratsi Poltavskoyi derzhavnoyi ahrarnoyi akademiyi*, vol. 2 (11), pp. 33—39.

8. Makarenko, A.P. and Yardanova, T.H. (2015), "Development of a program of inventory audit", *Naukovi pratsi Poltavskoyi derzhavnoyi ahrarnoyi akademiyi*, vol. 2 (11), pp. 40—48.

9. Makarenko, A.P. and Nikulin, A.V. (2017) "Evaluation of the reform of the single social contribution in Ukraine", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 15—18.

10. Makarenko, A.P. and Khaylo, H.S. (2017), "Development of a program for auditing production costs in order to increase the efficiency of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 68—75.

11. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

12. Melikhova, T.O. and Khaylo, H.S. (2014), "Conceptual bases of enterprise cost accounting", *zbirnyk mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Ukrayina-Polshcha: dialoh kultur v konteksti yevrointehratsiyi*, [Compilation mother International science-practice conf. "Ukraine-Poland: Dialogue of Cultures in the Context of European Integration"], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine, 25—27 veresnya 2014 r., vol. 1, pp. 221—224.

13. Melikhova, T.O. and Nikolayenko, N.S. (2017), "Development of an inventory audit program to increase

financial security of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51—55.

14. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2014), "Problematic aspects of the registration of the TMC and the equipment when attributed to capital investments in accordance with P (C) BO and IFRS", *Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu. Seriya "Ekonomika"*, vol. 10/1, pp. 158—164.

15. Melikhova, T.O. and Vihovska, T. (2013), "Improvement of methodical approaches to audit of accrual and maintenance of a single social contribution for improving the effectiveness of control", *Visnyk Skhidno-ukrayinskoho natsionalnoho universytetu im. V. Dalya*, vol. 5, pp. 126—130.

16. Melikhova, T.O. and Kalyuzhna, Yu.V. (2012), "Substantiation of depreciation policy in order to increase profitability of the enterprise", *Innovatsiyina ekonomika*, — vol. 1, pp. 232—237.

17. Melikhova, T.O. and Yeremenko, M. (2014), "Payroll Tax Audit Program", *Materialy XIX Naukovo-tekhnichnoyi konferentsiyi studentiv, aspirantiv i vykladachiv v ZDIA "Problemy ekonomichnoho rozvytku u suchasnykh umovakh"*, [Materials of the XIXth Scientific and Technical Conference of Students, Postgraduates and Teachers at ZDIA "Problems of Economic Development in Modern Conditions"], <http://zgia.zp.ua>

18. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2013), "Development of a Cash Management Audit Program for Enhancing the Company's Performance", *Rehionalna biznes-ekonomika ta upravlinnya*, vol. 2, pp. 97—106.

19. Melikhova, T.O. and Novosolova, K.O. (2012), "Improvement of Documentary Provision of Audit of Payments with Accountable Persons for Quality Inspection", *Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoyi systemy Ukrayiny*, vol. 36, pp. 108—116.

20. Melikhova, T.O. and Burkova O. (2012), "Development of the program of audit of the efficiency of the use of fixed assets in the enterprise", *Ekonomichnyy analiz*, vol. 11, pp. 257—264.

21. Makarenko, A. P. Panchenko, O. M. Taratuta, L. V. and Melikhova, T.O. (2011), *Teoriya i praktyka dokumentuvannya v obliku i audyti*, [The theory and practice of documenting in accounting and audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

22. Melikhova, T.O. and Malinina, Yu.M. (2012), "Improvement of methodical approaches to audit of own capital in order to ensure financial stability of the enterprise", *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpryyemnytstvo*, vol. 6, pp. 144—153.

23. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2015), "Methodological approaches to internal audit of the financial results report in the system of management of economic safety of the enterprise", *Materialy tez dopovidey Mizhnar. nauk.-prak. konf. "Suchasni problemy modernizatsiyi ta strukturnykh transformatsiy ekonomiky Ukrayiny i rehioniv"*, [Materials of Abstracts International sciences — prak conf. "Modern problems of modernization and structural transformations of the economy of Ukraine and regions"], 11 lystopada 2015 r., KPU, Zaporizhzhya, Ukraine, pp. 118—120.

24. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2016), "Theoretical and methodological foundations and practical

approaches to improving the audit of leasing operations", *Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi*, vol. 6, pp. 164 — 171.

25. Melikhova, T.O. and Bykova, M.M. (2017), "Development of a profit tax audit program to increase the financial safety of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 1—2, pp. 19—25.

26. Melikhova, T.O. and Boyko, M.Yu. (2017), "Development of a program for the audit of value added tax to increase the financial safety of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 34—39.

27. Melikhova, T.O. and Zub, O.S. (2016), "Development of Environmental Tax Audit Program for Increasing Financial Safety of an Enterprise", *Efektivna ekonomika*, <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016>, vol. 12.

28. Podmeshalska, Yu.V. and Dunda, A.M. (2014), "Actual aspects of accounting of total production costs", *Skhid. Analychno-informatsyyny zhurnal*, vol. 2, pp. 35—40.

29. Podmeshalskaya, Yu.V. (2011), "Improvement of inventory management audit", *Efektivna ekonomika*, <http://www.economy.nayka.com.ua>, vol. 11.

30. Salyha, S.YA. and Melikhova, T.O. (2011), "Audit of Taxes of Business Entities" KPU. Zaporizhzhya, Ukraine.

31. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Hamova, O.V. (2015), *Opodatkovannya v systemi obliku: navch.-metod. posibnyk*, [Taxation in the accounting system: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

32. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk*, [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

33. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Podmeshal's'ka, Yu. V. (2016), *Zvitnist' pidpryyemstva: navchal'no-metod. posibnyk*, [Reporting of enterprises: educational method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

34. Makarenko, A.P. Melikhova T.O. and Hamova O.V. (2013), *Podatkovyy oblik ta zvitnist' na pidpryyemstvi: navch.-metod. posibnyk*, [Tax accounting and reporting in the enterprise: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

35. Melikhova, T. O. and Hamova O. V. (2011), *Teoriya ekonomichnoho analizu: navch.-metod. posibnyk* [Theory of economic analysis: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

36. Melikhova, T.O. Hamova, O. V. Podmeshal's'ka Yu. V. (2013), *Orhanizatsiya i metodyka ekonomichnoho analizu: navch.-metod. posibnyk* [Organization and method of economic analysis: teaching method. Manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

37. Podmeshal's'ka, Yu. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhalters'kyy oblik: navch.-metod. posibnyk*, [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

38. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

39. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), "Internal control of inventory for timely detection of threats in the

system of financial security management of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63—70.

40. Melikhova, T.O. and Troyan, O.V. (2017), "Analysis of the impact of the tax burden on the level of tax security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 33—37.

41. Makarenko, A.P. and Akhmyedova, D.V. (2018), "Improving the audit of short-term receivables", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 45—51.

42. Makarenko, A.P. and Kutova, M.V. (2018), "Audit of income from sales of products as an effective increase in the efficiency of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 18—23.

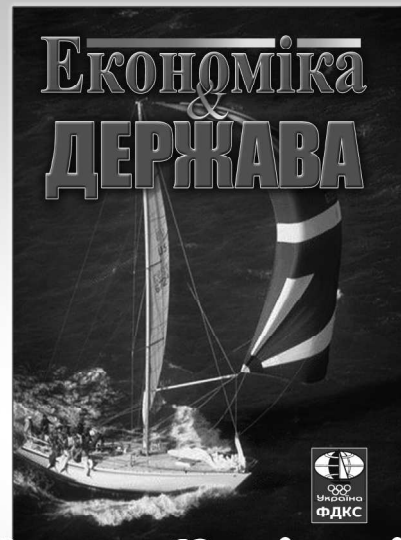
43. Makarenko, A.P. and Ramazanova, S.A. (2018), "Improvement of production costs at industrial enterprises", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 20—26.

44. Chakalova, N.S. (2018), "Working documents for the internal control of debits on the industrial enterprises", *Ahrosvit*, vol. 22, pp. 81—90.

45. Podmeshalska, Yu.V. (2011), "Assessment of accounting quality in the audit", *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriya "Ekonomika"*, vol. 5 (4), pp. 265—270.

Стаття надійшла до редакції 26.12.2018 р.

**Науково-практичний журнал
«ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»**



Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових

видань України з ЕКОНОМІКИ

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73